

Köyümüz Ümitle Daha da Güzeldi

— sahara · 16 Aralık 2020

Köyümüzün hüzünlü sonbaharı 1960'lı yıllarda başladı. Sonbahar hüzün mevsimidir. Doğa yaşlanır. Önce doğanın müziğinin gönüllü elemanları göçmen kuşlar terk eder bahçe ve ormanlarımızı. Uzak diyarlara uçarlar.

Evler ve mahalleler arasındaki bahçeleri süsleyen meyve ağaçları, ormanlardaki ahlatlar, yaban armutları, ıhlamur ve cümle diğer yayvan yapraklı ağaçlarının yaprakları; yeşil renginden gökkuşağının türlü tonlarına evrilir. Sonra toprakla buluşur. Sonbahar gün gün, hafta hafta yaşanır orman ve bahçelerle bezeli köyümüzde. Ağaçların yapraksız görüntüsü, dögüş kaybetmiş, teleklerinin çoğu yolunmuş horozların acıklı görüntüsüne bürünür.

Sonbaharda yaprak döken ağaçlar ilkbaharda şenlenir yeniden. Çayırlarımız yeşil kürkünü giyer. Mor, beyaz, sarı, pembe renkli çiçekleriyle meyve ağaçlarımız henüz 16-17 bahar görmüş ahu gözlü köylü kızlar gibi seyredenleri şaşkına çevirir...

50-60 yıllık kısa sayılacak bir zaman içinde köyde yaprak dökümü sürdü. 300 haneye yaklaşan köyümüzün, 90'lı yılları sonlarında, kış mevsiminde ancak 30-35 evinin bacasından mavi dumanlar yükseliyor.

Her sülale göç verdi; ama az ama çok. Aşağı mahalleden Genç, Ayhan, Şeker, Karahan soyadlı aileler köyden taşındı geride bir ya da iki hane bırakarak.

Yukarı Mahalleden, Tokdemir, Aydemir, Al, Gülcanlar katıldı gidenler kervanına...

Köyün orta mahallelerinden, Yazar, Yılmaz, Meydan, Yeşil aileleri de göç kervanına katılanlardan oldu.

Bir büyük mahallemiz daha var köyümüzde: Sergiciler. Bu mahalleden, Taşdemir, çelik, Gündüz, Güneş, Yıldırım, Bulut aileleri ve köyün Kışla ve İspiroğlu mahallelerinden de gidenler oldu batıya, sürekli batıya...

Kuzenim hakkı Ağabeylerin, yatak yorgan, evinde ne varsa taşınır eşyalarını büyük bir kamyonla yükleyip, iki ilkokul öğrencisi çocukları ve eşini gözyaşlarıyla yolcu ettik. Gidenler umuda yolcu yaparken geride hüzün ve gözyaşı bırakıyorlardı sadece.

Hazan mevsiminde göçmen kuşların sıcak diyarlarda kalma süresi 6 ay sürer en çok. Kışlar uzundur

yüksek Yalnız Çam Dağları'nın eteklerinde kurulan köyümüzde. Kasımda başlayan kar yağışı, aralıklarla sürerdi ilkokul yıllarımda. Mart ayında bardan bardan kar yağdığını bilirim. Koyunlarımız yeşile çıkması nisanı bulurdu. Şimdilerde, geçen yıllarda periyodik olarak devam eden mevsimler de şaştı. Son yıllarda eskisi gibi kar da yağmıyor sürekli.

Ve geç te olsa göçmen kuşlar nisanda döner köyümüze. Doğa yeniden canlanır. Börtü böcek, kuş sesleri, esen yellerin çam ormanlarında oluşturduğu seslere karışır. Köylü doğanın müziğiyle beslenip ruhunu arındıra dursun; köyü öksüz bırakıp göç edenler; kuşlar gibi, her yeni gelen ilkbaharda ne de başka mevsimlerde köye dönmediler.

Köy ruhunu kaybetti adeta. Muhacirlik, göç olgusu en çok okulu vurdu. Beş sınıflı okulumuzda, 70'li yıllarda 250'nin üzerinde öğrenci devam ediyordu. Ki, büyük sınıflar bölünmüş 7 sınıfta ders yapılıyordu. Şu anda köyümüzden iki elin parmaklarından az öğrenci taşınmalı eğitim için ilçe okullarına gidiyor. Kalın taş duvarlarla sağlam binası olan okul şu anda metruk durumda. Bahçesinde kuş seslerine, çocukların şen şakrak gülüşleri eşlik etmiyor artık.

Başöğretmenimiz (Okul Müdürü) kendi köyümüzdendi. Köy gençlerinin de katkısıyla köy kütüphanesi kurmuştu. 7'den 70'e her yaş gurubuna ait kitaplar süslüyordu kütüphanemizi. Özellikle ortaokul yıllarımda bu kütüphaneden ben de hayli roman okudum. Önceki yıl camları kırılmış, çerçeveleri eskimiş okulumuzu ziyaret ettim. Gözlerim yaşardı. Ne kitap vardı ortada ne kütüphane...

Türkiye Cumhuriyetin her köye okul yapma, öğretmen gönderme projesi vardı. Bu proje sayesinde en uzak köylerimize okul yaptı devletimiz. Karanlıkların aydınlanması için öğretmen gönderdi. Öğretmen köyde yanan meşaleydi geçen yıllar içinde. Bilgi birikimleri, sohbetleri, kılık kıyafetleriyle öğretmenler köylüye, yeni kuşaklara birer rol modeldi. Şimdi köyümde, genelde ilçemin hiçbir köyünde öğretmen yok. Ve yurdumun birçok köyüne öğretmen gitmiyor. Çünkü köy okullar kapandı!

Okul, köyümüzün kültür yuvasıydı. Ulusal bayramlar kutlanırdı öğretmenlerin eşgüdümüyle. Piyesler yapılırdı. Öğretmen-muhtar işbirliğiyle köyde gençler için genç kızlara biçki-dikiş, erkeklere demircilik, marangozluk, duvar işçiliği benzeri kursların açıldı geçen yıllar içinde...

70'li yıllarda köyde bir tüketim kooperatifi kuruldu. Beş altı adet köy bakkallarından daha uygun fiyata don ipliğinden, lamba şişesine, Amerikan Bezinden çeşitli basmalara kadar her türlü metanın satışı yapılıyordu. Kooperatifi çalıştıran köyün ünlü demircilerinden olan Zülal Amca da feragat etti müşteri olmayınca. İmece usulü yapılan kooperatif binası şimdi köy bakkalına ardiye oldu.

Muhtar Fehimdar Amca ve Köy İhtiyar Heyeti 70'li yıllarda şimdiki HES benzeri bir çalışma başlattı. Kanal yapıldı. Dinamo alındı. İşin büyük kısmı çözüldü. Sadece köylülerimiz iş ve mali güçleriyle katkı sundu bu örnek çalışmaya. Aynı yıllarda devlet-yurttaş işbirliğiyle büyük masraflarla sulama kanalı

yapıldı.

Göçler acıdır. Atalarımız anayurtlarından göçerken ne büyük acılarla ayrıldılar yıllarca yaşadıkları topraklardan. Evler, çadırlar, tarım araçlarını bırakmak hiç kolay olmamıştır muhakkak...

Köyümüzden, geçim derdi, ekmek parası için göç edenler de geriye boş bir okul, çalıştırılmayan kooperatif, faaliyete geçirilemeyen elektrik projesi, şimdi eski deyişle tam battal olan sulama kanalı bıraktılar. İstemeyerek elbette.

Değişen koşullar içinde köyde şu an hayvancılık yapan 36 aile var. Tarım yapılmıyor. 80'li yılların ortalarında ekim işi bitti. Büyüklerimiz dışarıdan, gaz, tuz ve şeker alırlardı sadece. Şimdi iki adet köy bakkalımıza ilçeden ekmek geliyor.

Ve özlemle andığım çocukluk ve gençlik yıllarına coşkuyla tanık olduğum, düğünler, dini ve ulusal bayramlar, yaylacılık, komşuluk ilişkileri bitti desem yeridir. Düğünle ilçede yapılıyor. Yaylacılık çok sönük yaşanıyor. Hemen hemen her ailenin bir yayla evi vardı. Şimdi köyde kalan çok az aile yaylacılık yapıyor. Birçok yayla evi yıkıldı.

Ümit, İstanbul'da doğup büyüyen köyümüzden muhacir giden bir delikanlımız. 2000'li yıllarda ağabeyi ile köye dönüp yaşamını köyde sürdürmeye başladığını duymuştum. Yaz aylarında baba vatani köyümüze giderim. Köy yumurtası alma girişimimde tanıdım Ümit'i. Köyde yeniden ayrı ayrı ev yapmışlar ağabeylisiyle. İstanbul'da okuduğu Sanat Okulu'nda ki birikimi ve doğuştan getirdiği ruhunda taşıdığı sanat aşkıyla elektrikten, marangozluğa, ağaç oymacılığında fayans işçiliğine kadar on parmağında on marifet aranan zanaatçı, sanatçı bir değerimizdi.

Geçmiş yıllarda köyden göç edenler emekli olunca köye dönüp yeni evler yaptırıyorlar. Köy yavaş yavaş eski yıllarda ki gibi kalabalıklaşıyor sadece yaz aylarında. Gençler yaşlıları, yaşlılar gençleri tanımıyor. Köy kültürü yara almış...

Ümit, ağabeyi ile birlikte köyün aranan zanaatçısı. Sözü'nün eri. Ülkemizde ustalar nazlı olur çoğu kez. Randevu verir zamanında gelmezler... Ümit'in, işinin ehli bir delikanlı olduğunu duydum. Dakik, çabuk, hani; "Ekmeği ekmekçiye ver bir ekmekte üste ver" demiş atalarımız gerçek ustalar için. Bir ekmek üste verilecek günümüzde az bulunan örnek bir ustaydı Ümit'imiz. Usta geçinenlerden ağzı yanan biri olarak söylüyorum bu sözü.

Köy okulumuzu restore edelim, çok amaçlı kullanalım. Bir sınıfta, artık kullanılmayan büyüklerimizin kullandığı tarım araçlarını sergileyelim... diye bir önerim var köylülerime. Bu konuda öyküler yazdım. Bir okul ağlıyor dedim. Paylaştım öykülerimi. Beğenip ağlayan ilkokul yıllarında okulu şenlendirmiş, kadın arkadaşlarım oldu. Bir arpa boyu yol alamadık maalesef. Ama şimdilik... Üzgünüm.

Bu yıl da baba vatanımda geçti yaz aylarım. Pandemi nedeniyle köye fazla çıkamadım. Duydum. Ümit kendisinin yaptığı evinin geniş bit odasını müze yapmış. Kış aylarında ağaç oymacılık sanatının tüm inceliklerini yansıtarak maket, köy evleri, koyun, keçi heykelleri, kendi yaptığı ve baba yadigârı tarım aletleriyle süslemiş müzesini. Sosyal medyada arkadaşım. Sayfasını inceledim. Müzesinde de fotoğraflar vardı paylaştığı. Ünlü sanatçıların ellerinden çıkma eserlere özgü harikaydı ince işçilikle işlediği eserleri.

Kısmet olursa yaz mevsiminde gideceğim köyüme. İlk işim Ümit'in evini ve müzesini ziyaret etmek olacak. Fakat gerçekten çok üzgünüm. Bu satırları yazarken gözlerim doldu yeniden. Ümit'i göremeyeceğim. Derince 'ye 45 gün önce döndüm. On gün önce bir acı haberi duydum. Ümit'imizi kalp krizi almış aramızdan. Ümit'te bir köy birlikte ağladık. O dürüstlük, çalışkanlık, üretkenlik sembolümüzdü... Bu ağıt şiiri, emekli bir öğretmen arkadaşımız yaktı Ümit'in için...

ÜMİDİMİZ SÖNDÜ

Böyle miydi senin ile ahdimiz?
Ne acelen vardı Ümit kardeşim.
Olacaktı güzel daha müzemiz,
Bırakıp ta gittin Ümit kardeşim.
Gönlümde yaşayan diri gibisin,
Bir varmış bir yokmuş peri gibisin,
Çalışkansın işte seri gibisin,
Zamansız ayrıldın Ümit kardeşim.
Adını veririz köy müzesine,
Kulak verir millet güzel sesine,
Kabrın etrafında melek gezine,
Cenneti göresin Ümit kardeşim.
Dostum oldun özel yerin var bende,
Sana kötü diyen yoktur Kuçen'de, (Köyümüzün eski adı)
Seni hatırlarız, yufka açanda,
Yaktın yürekleri Ümit kardeşim.

Tuncer Yazar